

atu taku pouri ki a koe mo to patai e ui nei koe ki nga apiha a te Kawanatanga mehemea na wai i whakarite a te Heuheu hei tuku i te moana o Taupo, a he aha ranei tana mana. Taku utu kia rongo mai koe, ka mate a Tawiri-o-te-rangi me Te Rangika Hekeiwaho, na wai i takitaki te mate? Na Te Heuheu. Kaore he tangata e kaha ki te ki mai e he ana. Na te Heuheu Turahui ka ea te mate. I a Noema 1895 kaki a Hitiri ki a Te Heuheu i Waiwharangi, "e tana whakahokia a Tongariro ki a Ngati Tuwharetoa. Kua mene katoa a Ngati Tuwharetoa ki Poneke. Noreira taku tamaiti, whakahokia, kanui taku aroha ki te iwi." Ka utua e Te Heuheu: "Taku papa, tena koe. Mo to kupu e ki mai nei kia whakahokia e ahau a Tongariro ki a Tuwharetoa, he kupu atu naaku ki a koe, i reira tonu ahau e noho ana, kaore te iwi i haere mai ki a au korororero ai. Rangona rawatia ake kua tae kei Poneke, e noho mai na no i Poneke. No reira unuhia to kupu. Tukua mai matou ki a whawhai. A, tena, ko wai o ratou i wiini i ta ratou whawhai? Haere atu ana a Tongariro hei paaka. Kaati tena. I a Hune 1921 te tau i mate ai te papa o te tamaiti nei, ka ngaro te papa ki te whenua, ka whakakingingia te tamaiti nei e nga iwi o te motu, hanga rawatia e te Arawa oti tonu atu ia hei kingi mo tenei iwi katoa. Tika tonu he teina te tamaiti nei, tenei ano nga tuakana, engari he tuakana noaiho. Ka tika te kupu a te Raumoa e mihi nei ki a Te Heuheu e ki nei a ia mehemea hoki to papa i te ora, ko tana kotahi anake hei mahi i tetahi tikanga mo tenei moana katoa. Ka mutu ana korero, pakaru tonu atu te huihui. Ko nga korero katoa a Te Raumoa tino reka ki roto ki nga taringa o Ngati Tuwharetoa katoa.

Ko te whakahoki tenei a Te Raumoa kia Tiaki Karani. Ko te moana me te papa-takere kei te Maori ano, me te tiini i te moana i nga awa hoki kei te Maori ano. Ahakoa hokona e koe to paanga ki a au ki a wai atu tangata ranei, ko nga moni o taua tiini ka riro ano i a koe. Engari ahakoa riro atu i tetahi tangata to whenua, ko taua tiini ka mau tonu te mana hei haeretanga turuhi, me nga mana katoa ka mau tonu tae atu ki nga whakaputuranga i muri nei. Ko te £3000 kaore he rohe o runga, engari ka piki atu. Ka mutu nga kupu a Te Raumoa ka huri ano ia ki a Te Heuheu ka mihi, ka ki atu, na e taku hoa, e tu kia maia, kia pai kia ngawari ki te iwi, otira ma to poari koe e awhina. Otira e pai ana no te mea ka riro i a maua ko Te Hepara to hekeretari ki Rotorua. Ko tana hokinga mai, marama katoa ia ki nga ritenga hei awhina i a koe e mana ai nga mahi o ta koutou poari, e pai ai hoki ki te iwi katoa. Kaati tera ano au e tae mai ki waenganui i a koutou hei awhina atu i a koutou i nga wa e watea ai ahau." Ka pakipaki katoa te whare ki nga kupu a Te Raumoa. E hoa e te Etita he tino kaha te hinengaro o te Raumoa ki te hoatu i te wairua ngawari ki roto ki te tangata. No reira ngohengohe noaiho a Tuwharetoa. Me pewhea be mokopuna ra hoki na Timi Kara te tangata ngawari rawa, kaore hoki ana riri.

He nui nga mihi a Tuwharetoa, a Te Arawa katoa mo Te Raumoa me tana hoa me Te Hepara.